

**Zihnin Işıkları,
Soğuk ve Gezegenimsi
15.02 – 30.03.2024**

Aras Seddigh, Bilge Friedlaender, Levent Aygöl, Osman Dinç ve Sinem Dişli'nin eserlerini bir araya getiren grup sergisi, *Zihnin Işıkları, Soğuk ve Gezegenimsi*, **15 Şubat – 30 Mart 2024** tarihleri arasında **Galeri Nev İstanbul**'da **Gizem Gedik** küratörlüğünde gerçekleşiyor. Adını Sylvia Plath'ın *Ay ve Porsuk Ağacı* başlıklı şiirinin dizelerinden alan sergi, insanlık ve kültür tarihinde her zaman merkezi bir rolü olan Ay imgesini çeşitli kavramlarla bağlantılı şekilde okunan bir metafor ve bir ifade ortaklığı olarak ele alıyor. Doğa ve insan arasında kurulan bağlamda bireyin aydınlık ve karanlık iç dünyasıyla, ölüm ve bunalıyla, dişil enerji ve değişim evreleriyle ilişkilendirilen Ay, sergide Güneş'le ilişkisi üzerinden de bir merkez-çevre fikrine, yansıma ve yansıtma özelliğinden zihin ve bilgiyle bağlantılarına, nesilden nesle aktarılan gelenek ve semboller aracılığıyla ise ritüel ve döngü fikirlerine açılıyor. Jeofiziğe göre bir uydu gezegen olarak kabul edilen, kendi ışığı olmadığı hâlde yansıtıcı özelliği sayesinde ışık yayabilen Ay, geceye ait bir "öteki" olarak çeşitli psikolojik ve toplumsal çağrışımları da bünyesinde taşıyor.

"Zihnin ışığı bu, soğuk ve gezegenimsi. Zihnin ağaçları kara, ışığı mavi."¹ Sylvia Plath'ın intiharından yalnızca iki yıl önce yazdığı *Ay ve Porsuk Ağacı* şiiri bu dizelerle başlar. Bizi ürkütücü fakat çekici bir melankoliyle karşı karşıya bırakan bu muğlak şiir, dizeler ilerledikçe giderek açılır ve şairin Ay temsilini aslında annesiyle, onun uzak ve katı doğasıyla bağdaştırdığını anlarız. Ancak Plath'ın aile ilişkileri ve ağır depresyonu dışında, satırlar içine gizlenmiş bambaşka çağrışımlar bulmak, doğanın kendisine ve insanın doğasına ya da inanç ve çaresizliğe dair pek çok okuma yapmak da mümkündür. Peki Ay, soğuk ışıkları ve geceye ait yalnızlığıyla melankoli ve hüznü çağrıştıran bir imge midir sadece? Bu formun düşündürdükleri ve hissettirdiklerine dair farklı bakış açılarına yer veren bir kurgu nasıl olabilir? Ayrıca, kendisine sonatların bestelendiği, hakkında şiirlerin ve öykülerin yazıldığı, aynı anda doğum ve ölümün, tutkulu aşkın ve yalnızlığın sembolüne dönüşen bu güçlü imge, Plath'ın şiirinden tam 8 yıl sonra yüzeyine ayak basılacak, hatta üzerine bayrak dikilerek farklı bir mite dönüşecek bir temsil olarak yeni bir anlam dünyasına adım atacaktır. Önceleri kıtaları keşfedip ele geçirmekle ilgili hırs ve iştahın yeni hedefi Ay'a ayak basmak olmuştur. Bazılarının Ay'ın artık romantik bir ilham kaynağı olmaktan çıkıp yalnızca bilimsel bir çalışma nesnesi, çorak ve cansız bir beden haline geleceğinden endişe etmesine yol açan bu gelişmeyle birlikte Ay, artık dünyanın süper gücü olduğunu kanıtlayan Amerikan öncü mitinin de nesnesi olur.² Ancak bunlara rağmen romantik, büyüleyici, atmosferik etkisini hiçbir zaman kaybetmemiştir. Bu soğuk, koyu gri, taşımısı / gezegenimsi / ışığımsı yapı, tanımlara tam olarak yerleşemese de kendi hâlinde her ay yeniden doğup yok olmaya, çeşitli evrelerinde de insan doğasını etkilemeye ve farklı kavramlarla ilişkilenebilmeye devam eder.

Rûmî'yle Şems-i Tebrîzî'nin sevgi ve bilgiye dayalı hikâyesinden Lars Von Trier'in Melancholia gezegenine, Kanada'nın Banff kasabasından Göbeklitepe'nin simgelerle dolu ritüellerine, avangart devrimcilerin karanlığı bilgiyle aydınlatma ideallerinden efsane ve klişelere açılan sergi, jeolojik gerçeklerden derin metaforlara ulaşırken minimal, tekrara dayanan jestlerin, alçakgönüllü ve sade imgelerin yolunu izliyor.

¹ Sylvia Plath, "Ay ve Porsuk Ağacı" (1961), *Ariel ve Seçme Şiirler* (Çev. Yusuf Eradam), Kırmızı Kedi Yayınevi (İstanbul, 2012), s.45

² Bkz. Çağatay Dirilgen, "Çılgın Operasyonu: Ay'a İniş Mitine Postmodern Bir Yaklaşım", 2018, SDÜ İFADE 1 (2), 7-35

The Light of the Mind, Cold and Planetary

15.02 – 30.03.2024

Bringing together works by **Aras Seddigh, Bilge Friedlaender, Levent Aygöl, Osman Dinç** and **Sinem Dişli**, the group show titled *The Light of the Mind, Cold and Planetary* takes place at **Galeri Nev İstanbul** between **February 15 – March 30, 2024**, curated by **Gizem Gedik**. Taking its title from the lines of Sylvia Plath's poem *The Moon and the Yew Tree*, the exhibition treats the image of the moon, which has always played a central role in the history of humanity and culture, as a metaphor and a commonality of expression that could be read in connection with various concepts. Associated with the light and dark inner world of the individual, with death and depression, with feminine energy and the phases of change in the context established between nature and human, the moon symbol in the exhibition opens up to the idea of a centre-periphery through its relationship with the Sun, to its connections with the mind and knowledge through its reflection and reflectivity, and to the ideas of ritual and cycle through traditions and symbols passed down from generation to generation. Despite being considered a satellite planet according to geophysics, the moon's reflective properties and enigmatic presence continue to evoke a myriad of psychological and social connotations. From melancholy to passion, birth to death, the moon's cold light and nocturnal loneliness inspire diverse interpretations and readings.

"This is the light of the mind, cold and planetary. The mind's trees are black, its light blue."¹ Sylvia Plath's poem *The Moon and the Yew Tree*, written only two years before her suicide, opens with these lines. This ambiguous poem, which confronts us with an eerie yet alluring melancholy, unfolds as the lines progress, revealing the poet's association of the moon with her mother's distant and strict nature. However, apart from Plath's family relationships and severe depression, it is also possible to find various associations hidden within the lines, making different readings about nature itself and the nature of human beings, or about faith and despair. But is the moon, with its cold light and nocturnal loneliness, only an image that evokes melancholy and sadness? How can a display incorporate different perspectives on what this form suggests and evokes in us? Moreover, this profound image, which inspired sonatas, poems, and tales, has surprisingly come to symbolize birth and death, passionate love, and solitude at the same time. Exactly eight years after Plath's poem, it embarked on a new journey of meaning as humanity planted its flag upon its surface, reshaping its very myth. Once, the world's ambition laid in exploring and conquering continents, but then, it turned its gaze towards the Moon. Setting foot upon it had become the ultimate ambition, marking a new era of exploration and conquest. With this development, which led some to fear that the Moon would no longer be a source of romantic inspiration, but merely an object of scientific study, a barren and lifeless body, it became the object of the myth of American pioneering, proving that the nation stood as the world's

¹ Sylvia Plath, *Ariel by Sylvia Plath – Poems Selected by Ted Hughes*, Faber and Faber Limited (London, 1985)

"The Moon and the Yew Tree" (1961)

superpower. But despite all this, it has never lost its romantic, mesmerizing and atmospheric effect. This cold, dark grey, stone-like / planetary / luminous structure, although it cannot be fully placed in definitions, continues to be reborn and disappear every month in its own way, to affect human nature in its various phases and to relate to different concepts.

From Rûmî and Şems-i Tebrîzî's story of love and knowledge to Lars Von Trier's *Melancholia*, from the Canadian town of Banff to the symbolic rituals of Göbeklitepe, from avant-garde revolutionaries' ideals of illuminating the darkness with knowledge to myths and clichés, the exhibition follows the path of minimal, repetitive gestures, humble and simple images while reaching from geological facts to deep metaphors.

Galeri Nev İstanbul can be visited from **Tuesday to Friday** between **11 pm – 6.30 pm** and on **Saturday** from **12 pm – 6.30 pm**.

For more details and questions: info@galrinedivistanbul.com

GALERI**nev**^{İSTANBUL}